

trenutek, ko so pristali na to, da bodo v veletrgovino videzov prispevali še en lažni videz, da se je v »izrednih razmerah« mogoče svobodno odločati kot neodvisni in avtonomni delegat, ki je odgovoren samo svoji bazi in svoji vesti. Delegati so odločali v času »izrednih razmer«, ko je vodstvo Jugoslavije poslalo v pokrajino tanke, posebne enote JLA in Ljudske milice, da bi tako omogočilo, da SR Srbija vsili Kosovo ustavo po svoji meri. Ne glede na vse uradne razloge in razlage gre v bistvu za to, da se je vodstvo Jugoslavije s svojim vojaškim in policijskim aparatom pustilo najeti ali pa se je nemara moralo pustiti najeti in pristati na to, da služi interesu ene od republik. Takšna je pač ta stvar videti od daleč. To je en vidik.

Drug vidik: Jugoslavija kot država in »bratska skupnost narodov in narodnosti«, kot obljubljena dežela, ki naj bi temeljila na demokratičnih in humanističnih avnojskih načelih (na ta načela se vsi sklicujemo, čeprav le malokdo pove, kakšna so ta načela – kajti načela so načela, sklepi AVNOJA pa so sklepi), lahko v danem trenutku s svojimi državljani na Kosovu komunicira samo še prek pušk, tankov in pendrekov. To so torej edini »argumenti«, ki tej državi, ki se je vedno in se še vedno predstavlja svetu in sebi kot vrhovni zgled demokratičnosti, omogočajo, da si zagotovi pripadnost in poslušnost svojih državljanov v tem delu družbe.

Jugoslavija je torej prisilila Albance na Kosovu, da so iztisnili skozi zobe svoj »da«, vendar je – moralno in politično – te Albance najbrž za vedno izgubila. In sprašujem se, ali je odločitev o tako daljnosežnem in tako delikatnem vprašanju legitimna, če je izsiljena s tanki in bajoneti? In sprašujem se tudi, ali država, ki v tako pomembnih trenutkih ne želi, ne zmore ali ne zna s svojimi državljani ravnati drugače, in ki se ne odloči, da bo s svojo zahtevo počakala na primernejši čas, sploh še sme pričakovati zvestobo in pripadnost svojih državljanov? Ali ni Jugoslavija 23. marca 1989 na Kosovu poteptala temeljnih človekovih pravic in državljanskih svoboščin in pred vsem svetom priznala, da je nedemokratična in totalitarna država?

Dve pravdi

ZA SALMANA RUSHDIEJA

Dušan
Ludvik

Konec februarja je prispel (na povabilo predsednika predsedstva SFRJ Raifa Dizdarevića) v Jugoslavijo na uradni obisk iranski predsednik Ali Hamnei. Oba predsednika sta se večkrat rokovala z »levo« roko (TV Ljubljana 26. 2. Zrcalo tedna). Hamneiu so izročili »zlato plaketo mesta Beograd«. Potem ko je Hamnei javno potrdil smrtno obsodbo nad S. Rushdiejem in tako »zlorabil gostoljubje naše države« (Svet Pravne fakultete v Ljubljani – Delo 25. 2., str. 4), so ga »predstavniki protokola povabili, naj (v Beogradu) posadi drevo miru!!!« (Mladina št. 8/3. 3., str. 7).

V nasprotju z izjavami našega vodstva, da so »dvakrat začeli pogovor o Homeinijevi grožnji«, pa je Hamnei rekel: »O Satanskih stihih nismo govorili« (Mladina št. 8/3. 3., str. 14).

Iran je pravno obvezan, da spoštuje »pravice do svobode izražanja...«, pakt prepoveduje, »da bi bilo življenje komurkoli samovoljno vzeto...« (Svet Pravne fakultete v Ljubljani – Delo 25. 2., str. 4).

Gradivo gl. Delo 21. 2. 1989, str. 1, 5, 12, 16; – 22. 2., str. 1, 20; – 23. 2., str. 1, 4, 6, 19; – 24. 2., str. 1, 20; – 25. 2., str. 1, 4, 16, 32; – 27. 2., str. 4, 8; – 1. 3., str. 2, 8, 10... itd.

1.

Náš narod zmerja s »tat« ta prave tiče,
je kriv: kdor sune, kar njegovo ni,
je kriv: kdor ve, pa žakelj mu drži.
Proslavljajo tatove – obešajo tatiče.

2.

Služiti zlu: kot dihati, a znotraj gniti!
Duha ne moreš jéčati, še manj ubiti –
je sok vekov in krik človeštva, bistvo biti ...
Skrivnostni dar – življenje – kdo ti sme soditi?

3.

Razvoj – je humanizem. Zastoj – primitivizem.
Načelno obsojam vsak bestializem.
A so, ki sodijo: uboj – to ni najhuje –
zelenim* vranom rdeči vran oči ne izkljuje.

* zelena barva simbolizira islam.

4.

Veš! Dobro veste iz prve roke – kakšen znesek!*

Kaj slednih psov na kožo enega šakala!**

Iz vaših ust pa ni prišla beseda žala:

za nas – sam blisk in grom, pred krivcem – glave v pesek ...

* Na Rushdijevo glavo je razpisano 6 milijonov dolarjev (Delo 27. 2., str. 4).

** Homeini: »Pogine naj, šakal« (= Rushdie), gl. Delo 21. 2., str. 12.

5.

Vrednote – duh prenavlja, smrt – zatara.
Umor na ukaz – razpihnil bo požare.
Pri nas strast satansko je ponovljena,
puščica v cilj* natančno izstreljena.

* Hamnei: V cilj (= srce) izstreljena puščica, ki je ni več mogoče ustaviti (Delo 24. 2., str. 1,20; – 27. 2., str. 4).

6.

Biblija govori o Babilonski kurbi.*

Kaj pa potem je kraj, ki v jedru samoljubja
dá tujcu žalit svet z zlorabo gostoljubja,
ko smrtno obsodbo potrdi – »orbi et urbi« ...

* Razodetje 17, 1 ss.

Za Václava Havla

O obsodbi (= 9 mesecev) gl. Delo 22. 2. 1989, str. 20; – 23. 2., str. 19; – 2. 3., str. 4; – Mladina št. 9/10. 3., str. 46. – Havel je svetniško ime (sloven. Gal, irsko Gallehe »petelin«), pravilno je torej Havel: Havla (ne: Havela), tako kakor Savel: Savla, Pavel: Pavla.

1.

Že spet so ga zaprli, Havla!
Da je povzročal javne trke,
v resnici pa zavoljo *ene* črke:
hudobne Savle je prekrščal v Pavle ...*

* Savel: zagrizen preganjalec kristjanov. Čudežno spreobrnjen, postane vnet oznanjevalec krščanstva in prevzame ime Pavel.

2.

Hus pridigal je vero in pravico,
duha ustoličil Masaryk z resnico,
nov hlapec pa še misliti ni utegnil
na preži – kdo bo v osje gnezdo dregnil.

3.

Kdor pri koritu – je pri zlatu!
Velja le groba moč, zgoščena v dveh rokah.
Lahko smo čist kristal – povaljate nas v blatu,
če v vas le dihnemo – koj trobite poplah.

4.

Če sprejmeš lopova in si mu vdan,
si ogoljufan pa še oškodovan:
za ljubeznivost ti nastavi dvojno past,
najprej te z gnojnico, nato še ukrade čast.

5.

Razum in jezik pa uho
ne misli in ne govori tako,
kot so dresirali z močjo:
razum in jezik pa uho.

6.

Biti potrpežljivi mēzeg
pa za zobmi držati jezik –
nabiralo se je, zavrelo,
izbruhnilo in prekipelo!